

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17

School Administrator's Transformation Leadership and its Effect on Learning Organization Under the Secondary Educational Service Area Office 17

อังกูร เถาววัลย์¹, ธีรังกูร วรบำรุงกุล²

Anggun Thaowan¹, Theerangkoon Warabamrungkul²

Received: 15 January 2019

Revised: 30 March 2019

Accepted: 29 April 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี-ตราด) 4) สร้างสมการพยากรณ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำนวน 338 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 อยู่ในระดับมากและมีความสัมพันธ์กัน

¹ นักศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000 เบอร์โทรศัพท์ 0848739265

¹ Student at Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Muang District, Chanthaburi 22000, Email: puykla0105@gmail.com, tel. 0848739265

² อาจารย์ ดร. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000 เบอร์โทรศัพท์ 0818704769

² Lecturer Dr. at Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Muang District, Chanthaburi 22000, Email: theerawara@gmail.com, Theerangkoon.w@rbru.ac.th, tel. 0818704769

ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = .32 + .93^{**}X$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = .92^{**}Z_x$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารสถานศึกษา, องค์การแห่งการเรียนรู้

Abstract

An assessment of the level of quality leadership of a school administrator during a transformation period was undertaken to determine if or how the level of the administrator's quality leadership influences the organization and learning processes at a school. A predictive equation describing the school administrator's transformation leadership effect was created. The school operated under Secondary Educational Service Area Office 17. The samples used in this study were teachers at the school; the sample size was 338. The statistics used for data analysis were mean standard deviation, Pearson product moment correlation, correlation coefficient, and simple regression analysis. The findings were as follows: 1) Administrator's transformation leadership was at a high level. 2) Learning organization was at a high level. 3) The relationship between school administrator's transformation leadership and learning organization, under Secondary Educational Service Area Office 17, was very positive at the .01 level of significance and 4) The school administrator's transformation leadership had an effect on learning organization under The Secondary Educational Service Area Office 17 at the .01 level. Written as a predictive equation the raw score was $\hat{Y} = .32 + .93^{**}X$, and the predictive equation in standard score was $\hat{Z}_y = .92^{**}Z_x$

Keywords: Transformational Leadership, School Administrator, Learning Organization

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครู เพื่อนำครูและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งการที่จะชี้แนะครูให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี มีปฏิภาณไหวพริบดี มีบุคลิกภาพดี มีความคิดริเริ่ม รู้จักปรับปรุงแก้ไขความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจ มีความเข้าใจบุคลิกทั่วไปและเข้าใจสังคมได้ดี มีความอดทนและรับผิดชอบสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ประสานงานได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง โดย

ผู้นำแสดงบทบาททำให้ผู้ตามมีความรู้สึกไว้วางใจ ยินดี จงรักภักดีและนับถือ ทำให้ผู้ตามกลายเป็นผู้มีศักยภาพเป็นนักพัฒนาเป็นผู้ที่เสริมแรงได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้นำจะต้องยกระดับความสำคัญของผู้ตามให้มีความสำคัญและคุณค่าของผลลัพธ์ที่ต้องการ และวิธีการที่จะบรรลุได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ภาวะผู้นำจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้เพื่อสร้างอิทธิพลต่อบุคลากรในโรงเรียนในการทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สัมฤทธิ์ ทางเพ็ง และ สรายุทธ์ กันหลง. 2553) ทั้งนี้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเรียนรู้และการสอนในสถานศึกษาโดยตรง (รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2556) ผู้บริหารจึง

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษารวมพลังและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารยังเป็นปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการที่จะสร้างองค์กรแห่ง การเรียนรู้ อย่างแท้จริง ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001; อ้างถึงใน สมเกียรติ บาลลา, 2554) ให้ความเห็นว่า สถานศึกษาควรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์กรประเภทใดๆ ขณะที่สถานศึกษาได้ก้าวเข้าไปสู่ศตวรรษใหม่นั้น สถานศึกษาจะต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm) เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นการเรียนรู้ในลักษณะเป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน สังคมทุกส่วนทั้งครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ และทุกๆ หน่วยในสังคม จะต้องเป็น ผู้ร่วมมือในการสร้างและพัฒนาผลิตผลลัพท์ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการที่จะพัฒนาองค์กรให้ก้าวสู่ “องค์กรแห่งการเรียนรู้” ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมี “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” เพื่อสร้างความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาองค์กรให้เกิดการเรียนรู้ ได้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลงวันที่ 18 สิงหาคม

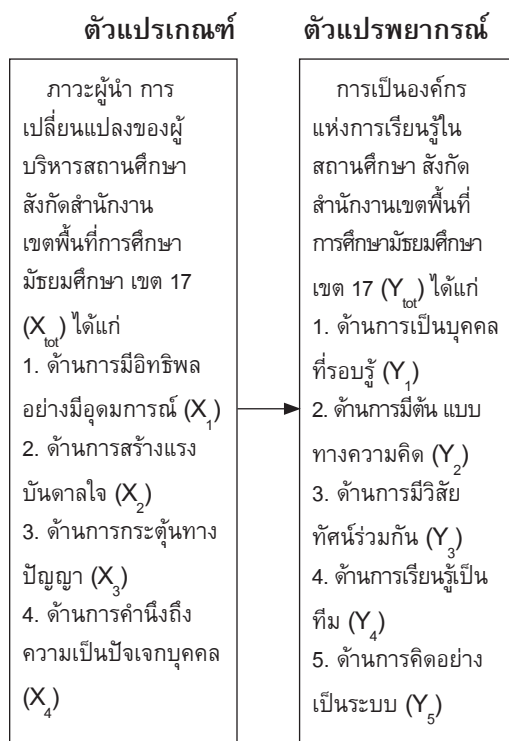
2553 โดยกำหนดให้มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17, 2560). ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากร เนื่องจากบุคลากรเป็นบุคคลที่ไม่ใช่คนในพื้นที่จึงมีการโยกย้ายอยู่ตลอดเวลา จะเห็นได้จาก อัตราการย้ายและอัตราการรับสมัครสอบบรรจุ ข้าราชการ ทำให้การจัดการศึกษาไม่มีความต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับปัญหานักเรียนส่วนหนึ่งยังมีผลสัมฤทธิ์ไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ภาษาไทยตามศักยภาพของบุคคล นักเรียนขาดความสม่ำเสมอในการเรียน ซึ่งเข้าเรียนไม่ตรงเวลา นักเรียนบางส่วนต้องทำงานหารายได้พิเศษในช่วงที่โรงเรียนจัดสอนเสริมนอกเวลา ส่วนปัญหาอุปสรรคระดับ สถานศึกษา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ งบประมาณในการทำ โครงการไม่เพียงพอ สื่อเทคโนโลยีแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ เนื่องจากนักเรียนที่เข้าใช้งานพร้อมกัน ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึงอายุการใช้งานของเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้เป็นเวลานาน ทำให้ระบบปฏิบัติการต่างๆ ไม่สะดวกต่อการใช้งานในปัจจุบัน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้กับบุคลากรในหน่วยงานทุกระดับ ตลอดจนนำไปเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 338 ตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครซีและ มอร์แกนและใช้วิธีการสุ่มเป็นแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

แบบสอบถามทั้งฉบับผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และทดสอบ ความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้านภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .97 และด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .98

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปใน การวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายและสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในรูป $\hat{Y} = a + bX$

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 สรุปผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (X_{tot}) โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ

1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) ($\bar{X} = 4.29$) 2) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) ($\bar{X} = 4.13$) 3) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ($\bar{X} = 4.05$) และ 4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 3.51$) (X_3) ตามลำดับ

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (Y_{tot}) โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ($\bar{X} = 4.22$) (Y_4) 2) ด้าน การเป็นบุคคลที่รอบรู้ (Y_1) ($\bar{X} = 4.14$) 3) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ (Y_5) ($\bar{X} = 3.98$) 4) ด้านการมีต้นแบบทางความคิด (Y_2) ($\bar{X} = 3.96$) และ 5) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Y_3) ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวม

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	r	p
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษา	.92**	.00
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน สถานศึกษา		

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ดังสมการพยากรณ์ คือ $\hat{Y} = .32 + .93x$ ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ
เป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ในสถาน
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17

ตัวแปร	n = 338		df	r_{xy}	a	b	β
	$\bar{X}$	S.D.					
X_{tot}	4.04	.45	337	.92**	.32	.93**	.92**
Y_{tot}	4.00	.55					

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถาน
ศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
ามัธยมศึกษา เขต 17 ที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่
ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า
พฤติกรรมของผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำที่มี
อิทธิพลเหนือบุคคลอื่นๆ ทำให้บุคคลนั้นๆ สามารถ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้น
ศักยภาพในแต่ละบุคคลให้บรรลุผลไปสู่ระดับที่
สูงขึ้น เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ
องค์กร ซึ่งเป็นไป ซึ่งผลงานวิจัยที่ได้เป็นไปใน
ทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของ อาชีวะ ยีหะมะ
(2560) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำ การเปลี่ยน แปลง
ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่าย
ธารามิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาปัตตานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับ
ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายธารามิตร สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ภาพ
รวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถาน
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นเพราะ
สภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และ
เทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษา
ที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อ การพัฒนา
ศักยภาพของคนในประเทศให้มีความพร้อมกับการ
ปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะสถานศึกษา
ต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับหลักสูตรของสถาน
ศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน
ซึ่งสถานศึกษาต้องมีการเตรียมความพร้อมในการ
เป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพ
ของบุคลากรและนักเรียนให้ปรับตัวรับกับ
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังจะเห็นได้ว่า ยुरพร
ศุทธรัตน์ (2552) กล่าวถึงลักษณะสำคัญขององค์กร
แห่งการเรียนรู้ คือ เป็นองค์กรที่เรียนรู้จากการ
สร้างสรรค์ แสวงหาและถ่ายทอดความคิดและ
ความรู้ใหม่ๆ พร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนองค์กร
อันสะท้อนถึงความรู้และความคิดเหล่านั้น เช่น
เป็นการเรียนรู้ของทั้งองค์กร จากผู้นำ ผู้บริหาร
ตลอดจนถึงบุคลากรทุกระดับและมองเห็นการ
เปลี่ยนแปลงและวิกฤตเป็นโอกาสและยอมรับการ
เรียนรู้จากข้อผิดพลาด ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของ
สิริกาญจน์ จีระสาคร (2553) ได้ทำการศึกษา ความ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาดรช ผลการวิจัยพบว่า ความ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการ
เรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมมีความสัมพันธ์
ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีการพัฒนา

ตัวเองอย่างต่อเนื่องแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีการประชุมสัมมนา ศึกษาดูงานสามารถนำความรู้ความสามารถนั้นมาถ่ายทอดบุคลากรในสถานศึกษาให้กลายมาเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพยั่งยืนในอนาคต ดังที่จันทราณี สงวนนาม (2551) ได้กล่าวว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้คือสถานที่ซึ่งมีบรรยากาศของการเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม มีการสอนให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อช่วยให้เข้าใจในสรรพสิ่งต่างๆ ขณะเดียวกันทุกคนก็ช่วยองค์การโดยเรียนรู้จากความสำเร็จและล้มเหลว ซึ่งก็ทำให้ทุกคนตระหนักในการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นไปตามทำนองเดียวกับงานวิจัยของพิพัฒน์พงศ์ หมวกไธสง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ดังสมการ $\hat{Y} = .32 + .93X$ หมายความว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเปลี่ยนไป 1 หน่วย ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 เปลี่ยนไป 0.93 หน่วยที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะใน

การที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ตลอดจนให้คำแนะนำให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนวิธีการทำงานของผู้ร่วมงาน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการทำงานอย่างเต็มความสามารถเมื่อผู้ร่วมงานทำงานประสบความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้บริหารจึงใจให้ผู้ร่วมงาน ร่วมกันอภิปรายเพื่อการพัฒนาองค์กรร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิดใหม่หรือกระบวนการที่ใหม่ นำไปสู่การตัดสินใจในการทำงาน ส่งผลให้การดำเนินงานในสถานศึกษาที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป ดังที่ยุรพร ศุภรัตน์ (2552) กล่าวว่า การปรับเปลี่ยนองค์กรเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นที่ยอมรับกันในต่างประเทศว่าเป็นวิธีการเตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อรองรับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนมีตัวอย่างของบริษัทชั้นนำที่ประสบความสำเร็จจากการปรับเปลี่ยนองค์กรเป็นองค์กรเพื่อการเรียนรู้อย่างมากมาย และบริษัทเหล่านั้นก็สามารถที่จะเดินฝ่าวิกฤตและอยู่รอดเจริญรุ่งเรืองได้

สรุป

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 อยู่ในระดับมากและ มีความสัมพันธ์กัน ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการกระตุ้นทางปัญญาอยู่ในอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา ควรวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการทำงาน โดยใช้ข้อมูลหลักฐาน ประกอบกับการใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน อยู่ในอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างจิตสำนึกในการที่จะจำแนกแยกแยะความถูกต้องในการมองโลก และปรากฏการณ์ต่างๆ ตลอดจนควรเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์หาญ สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มิคพอยท์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มิคพอยท์.
- พิพัฒน์พงศ์ หมวกโรสง. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน* ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- ยุรพร ศุภรัตน์. (2552). *องค์การเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2556). *ภาวะผู้นำ : ทฤษฎี การวิจัยและแนวทางสู่การพัฒนา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ บาลลา. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และสรายุทธ์ กันหลง. (2553). *ภาวะผู้นำฝ่ายบริการในองค์กร : แนวคิด หลักการทฤษฎี และงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (2560). *ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2560*. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานฯ. กรุงเทพฯ : สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริกาญจน์ จิระสาคร. (2553). *การศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรstadt*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2554). *ภาวะผู้นำในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5-8*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาชีวะ ยี่หะมะ. (2560). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายธารามิตร* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ยะลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline Field Book : Strategies and Tools for Building a Learning Organization*. New York : Doubleday.